Η ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΗΣ ΗΒΗΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ [1]

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ προκειμένη ἔρευνα, τμῆμα ἐκτεταμένης ἐρεύνης τῆς ὅλης ἐφηβικῆς ἡλικίας ἀποτελοῦσα, σκοπεῖ τὴν εἰς ἀμφότερα τὰ φῦλα ἐξακρίβωσιν τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἥβης παρ' ἡμῖν καὶ τὴν μελέτην τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ἐμφάνισιν ταύτην προβλημάτων.

Αἱ μέθοδοι τοῦ καθορισμοῦ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐμφανίζεται ἡ ἥβη, δὲν ἔχουσιν ἀκριβῶς καθορισθῆ. Διὸ καὶ εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐξακριβώσεως τοῦ χρόνου τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς, ἄλλοι μὲν τῶν ἐρευνητῶν ἠκολούθησαν τὴν γενικὴν ἢ στατιστικὴν μέθοδον, ἄλλοι δὲ τὴν βιογραφικήν.

Οὕτως ἐκ τῶν ξένων ὁ Crampton [2], ὁ ἐρευνήσας 4000 περίπου ἐκ τῶν ἐφήβων τῆς N. Ὑόρκης ἠκολούθησε τὴν πρώτην μέθοδον, καθὼς καὶ ὁ Engston ἐν Φινλανδίᾳ καὶ ἡ Francillon ἐν Παρισίοις, ἡ ἐρευνήσασα 4000 νεάνιδας καὶ ὁ E. Cley ἐν Γαλλίᾳ κ. ἄ.

Ἀφ' ἑτέρου ὁ Baldwin [3], ἐν Ἀμερικῇ ἠκολούθησε τὴν βιογραφικήν, ἐξετάσας 3825 ἐφήβους ἄρρενας καὶ 760 θήλεα, πάντα ἐπίλεκτα ὑγιῆ ἄτομα.

Κριτήρια συνηθέστατα τῶν ἐρευνῶν τούτων ὑπῆρξαν ὡς πρὸς μὲν τοὺς νέους, ἡ μεταβολὴ τῆς φωνῆς αὐτῶν, ἡ ἐμφάνισις τοῦ μύστακος, τριχῶν ὑπὸ τὰς μασχάλας καὶ τὸ ἐφήβαιον, ἡ ἐξωτερικὴ μεταβολὴ τῆς ἐμ-

---

[1] Ἐκ τοῦ ***Ψυχολογικοῦ ἐργαστηρίου τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης***. Ἡ παροῦσα ἔρευνα διεξήχθη κατὰ τὸ πανεπιστ. ἔτος 1935-36, περίληψις δ' αὐτῆς ἀνεκοινώθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, (ὅρα πρακτικὰ Ἀκαδ. 11 καὶ 12 1936).

[2] Crampton, C.W.—Physiological Growth—A. Fundamental Principle. Amer. Physical Education Review 1908.

[3] Baldwin, Bird. T.—A. Measuring Scale for Physical Growth and physiological Age—Fifteenth year Book of the N. S for the Study of Ed. 1917.

φανίσεως τῶν γεννητικῶν ὀργάνων καὶ ἡ ἐν γένει ταχυτέρα ἀνάπτυξις τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ σώματος.

Ὡς πρὸς δὲ τὰς νεάνιδας, ἡ ἐμφάνισις τῆς πρώτης ἐμμήνου ρύσεως, ἡ αὔξησις τοῦ στήθους, ἡ εὔρυνσις τῆς λεκάνης καὶ τῶν μηρῶν, ἡ ἐμφάνισις τριχώματος ὑπὸ τὰς μασχάλας καὶ τὸ ἐφήβαιον καὶ ἡ ἐν γένει ταχυτέρα ἀνάπτυξις διαφόρων μερῶν τοῦ σώματος κλπ.

Ἐξ ἐρευνῶν ὑπὸ ξένων ἐπιστημόνων, οἵτινες ἐχρησιμοποίησαν τὴν στατιστικὴν ἢ τὴν βιογραφικὴν μέθοδον, ἐγνώσθη ὅτι ἡ ἐμφάνισις τῆς ἥβης ποικίλλει παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς, ἀτόμοις καὶ φύλῳ. Οὕτω παρὰ τοῖς Ἄγγλοις ἐμφανίζεται αὕτη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὸ 13ον ἔτος εἰς τὴν κεντρικὴν δ' Εὐρώπην παρὰ τοῖς θήλεσι περὶ τὸ 12ον-14ον ἔτος. Παρὰ τοῖς Ἰταλοῖς δὲ καὶ τοῖς Ἱσπανοῖς εἰς μὲν τὰ θήλεα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὸ 11ον ἔτος, εἰς δὲ τὰ ἄρρενα ἀπὸ τοῦ 13ου ἔτους.

Ἐν Φινλανδίᾳ, ἔνθα τὸ κλῖμα εἶναι ψυχρότερον, τὰ 50% ἐμφανίζουσι τὴν ἥβην μεταξὺ 14-16 ἐτῶν. Εἰς δὲ τὰς Η. Π. τῆς Ἀμερικῆς τὰ 50% τῶν νεανίδων ἐμφανίζουσι τὰ πλεῖστα ἀγγέλματα τῆς ἥβης μεταξὺ 12,6 καὶ 14,6 ἐτῶν, ἐνῶ τὰ 50 % ἐκ τῶν ἀρρένων ἐμφανίζουσι τὴν ἥβην μεταξὺ 12,75 καὶ 15,25. Τὰ 25 % δ' ἐξ αὐτῶν ἐμφανίζουσιν αὐτὴν ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοῦ 9ου ἔτους ἐνῷ, ἀντιθέτως, τὰ ἄλλα 25 % πολὺ βραδύτερον, ἀκόμη δέ τινα καὶ κατὰ τὸ 20ὸν ἔτος. Ὥστε ἂν τεθῶσι τὰ δεδομένα ταῦτα εἰς μίαν καμπύλην κατανομῆς, αὕτη θὰ εἶναι κανονική.

Ἐξαρτᾶται δ' ἡ ἔναρξις τῆς ἥβης κατὰ τὰ πορίσματα διαφόρων ἐρευνητῶν ἀπὸ πλείστων παραγόντων καὶ δή:

1) Ἐκτοῦ κλίματος. Οἱ εἰς θερμὰ δηλ. κλίματα ὡριμάζουσι, κατὰ τὰς ἐρεύνας ταύτας κατὰ κανόνα, ταχύτερον τῶν ζώντων εἰς ψυχρά.

2) Ἐκ τῆς φυλῆς, διότι καὶ μεταναστευούσης ἀκόμη φυλῆς τινός, ὡς παρετηρήθη παρ' Ἑβραίοις, ἡ ἔμμηνος ῥύσις ἐμφανίζεται εἰς αὐτὴν πρωϊαίτερον ἄλλων, ὑπὸ τὸ αὐτὸ κλῖμα διαβιουσῶν φυλῶν [1].

3) Ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς ροπῆς πρὸς τὰς περὶ τὸ σῶμα ἡδονὰς καὶ ἐπιθυμίας καὶ

4) Ἐκ τῆς ποιότητος τῆς θρέψεως τοῦ ἐφήβου πρὸ τῆς γεννήσεώς του, διότι ἀτελὴς θρέψις ἐμβρύου διὰ τοῦ πλακοῦντος εἶναι ἐπόμενον νὰ ἐπιβραδύνῃ καὶ τὴν ἐκδήλωσιν ταύτην [2].

Παρ' ἡμῖν ἐκ τῶν εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀσχοληθέντων, ὁ Ν. Ἐξαρχόπουλος [3] ἔχει τὴν γνώμην ὅτι ὁ κύριος χρόνος ἐνάρξεως

---

[1] Πρβ. Ρ. Νικολαΐδου, Φυσιολογία τοῦ ἀνθρώπου 3. 1925 σ. 35.

[2] Πρβ. A. Bethe. C. V. Bergman—Handbuch der Normalen und Pathologischen Physiologie, 14—1926, s. 543.

[3] Πρβ. Ν. Ἐξαρχοπούλου—Σωματολογία τοῦ παιδὸς Β' ἔκδοσις.

τῆς ἐμμήνου ροῆς εἶναι ὁ περὶ τὸ 15ον ἔτος. Πλέον τοῦ ἡμίσεος τῶν νεανίδων ἔχουσι τὰ πρῶτα αὐτῶν ἔμμηνα μεταξὺ τοῦ 13ου καὶ 16ου ἔτους.

Ὁ Ἐμμ. Λαμπαδάριος[1] ἀποφαίνεται ὅτι «εἰς τὸ θῆλυ γένος συνήθως περὶ τὸ 11ον ἔτος τῆς ἡλικίας ἐμφανίζονται εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ γεννητικαὶ μεταβολαὶ τῆς ἥβης . . . Συγχρόνως ἀναπτύσσονται οἱ μαστοί. Τὸ γεννητικὸν δὲ σύστημα φλεγμαίνεται καὶ ἀλγεῖ . . . Ἤδη ἐμφανίζονται αἱ πρῶται σταγόνες τοῦ αἵματος . . . μετὰ μῆνας δέ τινας ἡ ἔμμηνος περίοδος κανονίζεται εἰς ποσὸν καὶ περιεκτικότητα».

Ὡς πρὸς δὲ τὸ ἄρρεν γένος ὁ αὐτὸς ἐπιστήμων παραδέχεται ὅτι: «ἡ γεννητικὴ ἀφύπνισις εἶναι κατά τι βραδυτέρα περὶ τὸ 12ον ἢ 13ον ἔτος παρ' ἡμῖν». Περαιτέρω δ' ἐν σελίδι 117, ὡς πρὸς τὴν ἔκφυσιν τοῦ μύστακος λέγει ὅτι: «τέλος περὶ τὸ 17ον ἔτος εἰς τὸ ἄνω χεῖλος τοῦ στόματος τοῦ νέου ἐμφανίζεται ἡ καταβολὴ τοῦ μύστακος, ἐνῶ βαθμηδὸν παρουσιάζεται τὸ γένειον».

Ὁ Σ. Δοντᾶς[2] γράφει ὅτι «ἡ ἔμμηνος ρύσις ἐν Ἑλλάδι ἄρχεται συνηθέστερον κατὰ τὸ 13ον-14ον ἔτος». Ὡς πρὸς τὰ ἄρρενα δὲ ἀποφαίνεται ὅτι ἡ λίαν ἔκδηλος αὔξησις, καλουμένη δευτέρα περίοδος ἐκτάσεως, συνοδευομένη ὑπ' ἀναλόγου αὐξήσεως τοῦ βάρους τοῦ σώματος παρατηρεῖται ἐπὶ τῶν ἀρρένων κατὰ τὸ 14ον-16ον ἔτος.

Ἀλλαχοῦ[3] δ' ὡς πρὸς τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς φωνῆς λέγει: «Ἐπὶ τοῦ ἄρρενος, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναπτύξεως τῆς λειτουργίας τῶν γεννητικῶν ὀργάνων ἡ φωνὴ μετατίθεται εἰς χαμηλοτέραν θέσιν».

Ὁ Τ. Ἀδριανάκος[4] ἐκ στατιστικῆς ἐν τῷ δημοσίῳ Μαιευτηρίῳ ἐπὶ 9179 γυναικῶν εὗρεν ὅτι ἡ ἔμμηνος ρύσις ἐμφανίζεται πρώτη κατὰ τὸ 14ον ἔτος κατ' ἀναλογίαν 24 % καὶ κατὰ τὸ 13ον κατ' ἀναλογίαν 22,5 %.

Εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα καταλήγει καὶ ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ γυναικολόγος ἰατρὸς Χ. Ἀναγνωστάκις ὡς ἐκ μικροῦ ἀριθμοῦ, παραδοθέντων μοι εὐγενῶς ὑπ' αὐτοῦ δεδομένων, συνάγεται.

Ἡ Ἕλλη Μαλασπίνα[5] τέλος, ἥτις ἠσχολήθη εἰδικῶς ὡς πρὸς τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς πρώτης ἐμμήνου ρύσεως, χρησιμοποιήσασα ἐγκύκλιον ἐρωτηματολόγιον, ἐν ᾧ μεταξὺ ἄλλων 18 ἐν συνόλῳ ἐρωτήσεων, ἡ τελευταία ἀφεώρα εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἀνωτέρω λειτουργίας, κατέληξεν εἰς

---

[1] Πρβ. Ἐμμ. Λαμπαδαρίου—Σχολικὴ Ὑγιεινὴ ἔκδ. Γ' σελ. 176 καὶ 126.

[2] Πρβ. Σ. Δοντᾶ—Φυσιολογία 2. 1930 σ. 525.

[3] Πρβ. Σ. Δοντᾶ. Φυσιολογία 2. 1930, σ. 589, 455.

[4] Πρβ. Ἡ Μαιευτικὴ καὶ Γυναικολογικὴ ἐν Ἑλλάδι. 1. 1925.

[5] Πρβ. Ἕλλ. Μαλασπίνα. Περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐνάρξεως τῆς γενετηρίου ζωῆς ἐπὶ τῶν Ἑλληνίδων. Πρακτικὰ Ἀκαδημίας, 10. σ. 70. 1935.

τὸ συμπέρασμα ὅτι : ἡ ἔναρξις τῆς γενετηρίου ζωῆς τῶν Ἑλληνίδων γίνεται κατὰ τὸ πλεῖστον κατὰ τὸ 13ον ἔτος εἰς ἀναλογίαν 37 %. Μετὰ ταῦτα δ' ἡ λειτουργία αὕτη ἐμφανίζεται κατὰ τὸ 14ον ἔτος εἰς ἀναλογίαν 26,5 %. Ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ ἡ Πελοπόννησος καὶ ἡ Ἤπειρος, ἔνθα ἐμφανίζεται ἡ γενετήριος ζωὴ κυρίως κατὰ τὸ 14ον ἔτος. Ἡ ἐμφάνισις δὲ τῆς ἥβης ἐξακολουθεῖ εἰς ἐλαχίστας περιπτώσεις καὶ πέραν τοῦ 20ου ἔτους».

Ἡ ἀνωτέρω ἔρευνα, τελειοτέρα τῆς προηγουμένης, οὐ μόνον διὰ τὴν ἔκτασιν αὐτῆς, γενομένη ἐπὶ 6203 Υ.[1] ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐξέτασιν Υ. εὑρισκομένων εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, παρουσιάζει καθ' ἡμᾶς οὐχὶ σμικρᾶς σημασίας ἐλλείψεις καὶ ἀμφιβολίας, καὶ δὴ

1) Διεξήχθη δι' ἐγκυκλίου ἐρωτηματολογίου μὴ δοθέντος ὑφ' ἑνὸς Ε.[2] ἀλλ' ὑπὸ διαφόρων, ἄνευ προηγουμένης ψυχικῆς προδιαθέσεως τῶν ἐξεταζομένων καὶ ἄνευ τεχνικῶν ὁμοιομόρφων ὁδηγιῶν.

2) Τὰ ἐξετασθέντα Υ. δὲν ἦσαν πάντα ἐξηκριβωμένης ὑγείας, ἐφ' ὅσον ἐξητάσθησαν καὶ τρόφιμοι ὀρφανοτροφείων καὶ ἄλλων ἱδρυμάτων, ἡ νοσηρότης τῶν ὁποίων εἶναι κατ' ἐξοχὴν μεγάλη, ὡς καὶ ἐξ ἄλλων καὶ ἐξ ἡμετέρων δύο ἐρευνῶν διεπιστώθη[3] ἐξικνουμένη ἐνίοτε εἰς 73,3 % τῶν ἐξετασθεισῶν. Καταδηλοῦται δ' ἐξ ἄλλου τοῦτο καὶ ἐκ τῆς μορφῆς τῆς καμπύλης κατανομῆς.

3) Μὴ ληφθέντος οὐδενὸς μέτρου πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εἰλικρινείας τῶν ἀπαντήσεων τῶν Υ., βασικῆς ἀπαιτήσεως καὶ σκοποῦ πάσης δι' ἐρωτηματολογίου ἐξετάσεως, δὲν παρέχει ἡ ἔρευνα αὕτη ἐχέγγυα εἰλικρινείας καὶ ἀκριβείας ἐκ μέρους τῶν ἐξετασθέντων Υ.

4) Ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῆς Μαλασπίνα δὲν καθορίζονται ἀκριβῶς τὰ ὅρια ἑκάστου ἔτους, καθ' ὃ ἐνεφανίσθη εἰς τὰ ἐξετασθέντα Υ. ἡ ἔμμηνος ρύσις. Λὲν δηλοῦται δηλ. ἂν 10ον λ. χ. ἔτος εἶναι τὸ μεταξὺ 10 ἐτῶν καὶ 0 μηνῶν μέχρι τοῦ 10 ἐτ. καὶ 11 μηνῶν ἢ τὸ μεταξὺ 9 ἐτ. καὶ 6 μην. μέχρι τοῦ 10 ἐτ. καὶ 5 μηνῶν, ἀλλ' ἁπλῶς ἐζητήθη εἰς τὸ ἐγκύκλιον τοῦτο ἐρωτημοτολόγιον «εἰς ποίαν ἡλικίαν εἴδατε διὰ πρώτην φορὰν ἔμμηνον ρύσιν ;»

Ὡς διεξήχθη δ' ἐξ ἄλλου ἡ ἔρευνα αὕτη, ἐπὶ τῇ βάσει μόνον ἑνὸς χαρακτηριστικοῦ καὶ ἐρωτήματος, εἶχεν ἀνάγκην καὶ δι' ἄλλων κριτηρίων νὰ κυρωθῇ καὶ ἐπαληθευθῇ.

---

[1] Υ.=Ὑποκείμενον, τὸ ἐξεταζόμενον ἄτομον.

[2] Ε.=Ἐξεταστής, ὁ διεξάγων τὴν ἔρευναν.

[3] Πρβ. Γ. Σακελλαρίου, Ἐπαγγελματικὴ Κατεύθυνσις νεανίδων σ. 24.

Η ΗΜΕΤΕΡΑ ΕΡΕΥΝΑ

I. Η ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΗΣ ΗΒΗΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΝΕΑΝΙΔΑΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ [1]

Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐμφαίνεται, παρὰ τὴν ἔρευναν τῆς Μαλασπίνα, διαφωνία ὑφίσταται ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἥβης καὶ εἰς τὰ θήλεα, πολὺ δὲ μᾶλλον εἰς τὰ ἄρρενα, ἔνθα οὐδεμία μέχρι σήμερον ἐγένετο ἐπιστημονικὴ τοῦ ζητήματος ἔρευνα ἐν Ἑλλάδι.

Ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐξακριβώσωμεν πῶς ἔχουσι παρ' ἡμῖν τὰ κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἥβης, διάφορον τῶν προηγουμένων μέθοδον ἠκολουθήσαμεν, προτιμήσαντες τὴν μέθοδον τοῦ ***ψυχολογικοῦ ἐρωτηματολογίου,*** [2] δοθέντος αὐτοπροσώπως παρ' ἡμῶν, καθ' ὁμοιομόρφους πάντοτε ὁδηγίας, προκειμένου δὲ περὶ τῶν θηλέων, τῇ βοηθείᾳ τοῦ βοηθητικοῦ τοῦ Ψυχολογικοῦ Ἐργαστηρίου προσωπικοῦ.

Ἡ μέθοδος αὕτη χρησιμοποιηθεῖσα εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ὅλης ἐφηβικῆς ἡλικίας, (ἧς τμῆμα μόνον ἀποτελεῖ ἡ παροῦσα), μέθοδος ἐπιστημονική, μόνη ἄλλως τε δυνατὴ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ προβλήματος καὶ τῶν παρ' ἡμῖν συνθηκῶν, προετιμήθη τῆς τοῦ ἐγκυκλίου ἐρωτηματολογίου ἢ τῆς κοινῆς τῶν Τέστ μεθόδου, πρῶτον μὲν διότι ἡ διὰ τοῦ ἁπλοῦ ἐγκυκλίου ἐρωτηματολογίου παρουσιάζει τὰ πλεῖστα τῶν ἐλαττωμάτων περὶ ὧν διελάβομεν ἀλλαχοῦ [3], ἕνεκα τῶν ὁποίων ἡ ὅλη ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καθίσταται πολλάκις προβληματική, προετιμήθη δὲ καὶ τῶν Τέστ, διότι αἱ ἐρωτήσεις ἀπηυθύνοντο εἰς κάλυψιν γνωστῶν γεγονότων καὶ καθημερινῆς πείρας, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

1) Διότι εἰς τὸ ψυχολογικὸν ἐρωτηματολόγιον δὲν ἀποβλέπομεν εἰς τὸ κατὰ πόσον ἓν Υ. δύναται νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ κατὰ πόσον δύναται εἰλικρινῶς εἰς αὐτὰς νὰ ἀπαντήσῃ [4].

2) Εἰς τὸ Τέστ ἀποβλέπομεν εἰς λύσιν δυσκόλων ὁπωσδήποτε προβλημάτων ἢ ἐρωτήσεων καὶ ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὴν ἐν χρόνῳ τακτῷ

Σημείωσις. Λέγοντες ψυχολογικὸν ἐρωτηματολόγιον νοοῦμεν τὸ ἀποβλέπον εἰς ἔρευναν τοῦ ἀτόμου διὰ προβολῆς ἐρωτημάτων αὐτοπαρατηρησίας (αὐτοαναμνησίας), σχετικῶν πρὸς τὰς ἀντιλήψεις καὶ τὰς κρίσεις αὐτῶν ὡς πρὸς τὰς πίστεις, τὰς ἐπιθυμίας, τὰς προτιμήσεις, τὰ διαφέροντα, τὰς πεποιθήσεις, τοὺς φόβους, τὰς ἀνησυχίας, τὰ ἰδανικὰ κλπ.

[1] Βλ. καὶ Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 11, 1936 σ. 232.

[2] Βλ. παρομοίαν μέθοδον ψυχολογικοῦ ἐρωτηματολογίου εἰς Γ. Σακελλαρίου «πειραματικὴ ἔρευνα τοῦ συναισθηματικοῦ βίου» 1931, καὶ τοῦ αὐτοῦ, πειραματικὴ ἔρευνα συναισθηματικοῦ βίου ψυχοπαθῶν (ἀνακοίνωσις εἰς Ἰατρικὴν Ἑταιρείαν Ἀθηνῶν).

[3] Γ. Σακελλαρίου, Ψυχολογία τοῦ παιδὸς ἔκδ. Α' σ. 67 καὶ τοῦ αὐτοῦ, Νέον εἶδος ἐξετάσεων 1925.

[4] Ἰδρ. καὶ Symonds P. Diagnosing Personality σ. 122.

καὶ ταχεῖ δόσιν ὡρισμένων ἀπαντήσεων, ἐνῶ εἰς τὸ ἐρωτηματολόγιον καὶ ὁ χρόνος δὲν καθορίζεται καὶ αἱ δυσκολίαι ἔχουσιν ἁπλοποιηθῆ, παρεχομένων ἐρωτήσεων καὶ (ὡς μάλιστα τὸ ἡμέτερον ἐρωτηματολόγιον ἐδόθη) διασαφήσεων ἐν ἀνάγκη, καταληπτῶν ὑπὸ πάντων, τὸ βάρος δὲ τῆς ἐξετάσεως δίδεται εἰς τ ὴ ν ε ἰ λ ι κ ρ ί ν ε ι α ν τ ῶ ν ἀ π α ν τ ή σ ε ω ν τῶν ἐξεταζομένων Υ.

Τὰ Τέστ ἐν ὀλίγοις, ἀποσκοποῦσιν εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ τί ἔν Υ. δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ, ἐνῶ τὰ ψυχολογικὰ ἐρωτηματολόγια ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ τί πρόσωπόν τι ἐ π ε τ έ λ ε σ ε ν ἢ θὰ ἐ π ι τ ε λ έ σ ῃ, ἢ πῶς σ κ έ π τ ε τ α ι, ἢ α ἰ σ θ ά ν ε τ α ι, ἢ τί π ι σ τ ε ύ ε ι.

Κατὰ ταῦτα προκειμένου περὶ ἐξευρέσεως ἰδίᾳ γεγονότων τῆς ζωῆς τοῦ ἀτόμου καὶ γενικώτερον τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ δικαίως τὰ αὐτοπροσώπως διδόμενα ψυχολογικὰ ἐρωτηματολόγια ἐκρίθησαν ὡς «ὄ ρ γ α ν α ἐ ρ ε ύ ν η ς μ ε γ ά λ η ς ἀ ξ ί α ς» [1].

Τὸ ἐ ρ ω τ η μ α τ ο λ ό γ ι ο ν τοῦτο ἀφορῶν εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ὅλης ἐφηβικῆς ἡλικίας ἀπετελέσθη ἐκ τῶν κάτωθι 52 ἐν ὅλῳ ἐρωτήσεων, δι' ὧν ἀπεσκοπήθη ἡ γνῶσις σπουδαιοτάτων τῆς ἡλικίας ταύτης προβλημάτων, οἷα ἡ φυσιολογικὴ ἀνάπτυξις τῶν Ἑλλήνων ἐφήβων, τὰ διαφέροντα αὐτῶν, τὰ ἰδανικά, αἱ ἀνησυχίαι αὐτῶν καὶ τὰ τυχὸν συμπλέγματά των, ὁ θρησκευτικὸς βίος, τὰ ἀναγνώσματα καὶ αἱ ἀπασχολήσεις τῶν Ἑλλήνων ἐφήβων κατὰ τὸν ἐλεύθερον αὐτῶν χρόνον κ. ἄ. ὡς ἕπεται:

ΕΡΕΥΝΑ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Ν Ε Ο Ι

1) Σχολεῖον . . . . . Τάξις . . . . . .

2) Πόσων ἐτῶν καὶ πόσων μηνῶν εἶσθε; Ἐτ. . . μ. . . Ποῦ ἐγεννήθητε;

3) Εἶναι οἱ γονεῖς σας οἰκονομικῶς: πλούσιοι; πτωχοί; μέτριοι; ἐπαρκεῖς; (ὑπογράμμισατε τὴν μίαν λέξιν).

4) Μὲ τί βαθμὸν ἐπροβιβάσθητε πέρυσι; (ἀριθμητικῶς)

5) Ποσάκις ἐμείνατε εἰς τὴν ἰδίαν τάξιν; διὰ ποίαν αἰτίαν;

6) Πόσον εἶναι τὸ ἀνάστημά σας; (εἰς ἑκατοστομ.) Τὸ βάρος σας; (εἰς κιλὰ)

7) Εἶσθε ξανθὸς; ἢ μελαγχροινός;

8) Εἰς ποῖον ἔτος καὶ ποῖον μῆνα παρετηρήσατε εἰς τὸν ἑαυτόν σας μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν εἰς τὸ σῶμά σας; Ἐτ. . . . μ. . . . . .

9) Σᾶς ἀρέσει νὰ φοιτᾶτε εἰς μεικτὸν Σχολεῖον μαζὶ μὲ κορίτσια, ἢ χωριστά;

---

[1] Βλ. Symonds P. Ἔνθ' ἀν. p. 122.

10) Προτιμᾶτε νὰ ἔχετε εἰς τὰς ὁμαδικάς σας ἐκδρομὰς μαζί σας καὶ κορίτσια ;

11) Πόσων ἐτῶν καὶ πόσων μηνῶν εἶσθε ὅταν παρετηρήσατε μεταβολὴν εἰς τὴν φωνήν σας; Ἔτ. μ.

12) Πόσων ἐτῶν καὶ πόσων μηνῶν εἶσθε ὅταν παρετηρήσατε ὅτι ἐμεγάλωνε τὸ μουστάκι σας; Ἔτ. μ.

13) Πόσους στενοὺς φίλους ἔχετε; Ποίας ἡλικίας εἶναι ;

14) Γράψατε τί προτερήματα θαυμάζετε ποὺ ἔχουν οἱ φίλοι σας περισσότερον ἀπὸ ἄλλους ;

15) Ποῖα μαθήματα ἀγαπᾶτε περισσότερον; (ἀπαντήσατε κατὰ σειρὰν προτιμήσεως)

16) Πόσων ἐτῶν καὶ πόσων μηνῶν εἶσθε, ὅταν ἐπαύσατε νὰ παίζετε μὲ τοὺς βόλους ;

17) Ποῖα παιγνίδια παίζετε κατὰ τὸν ἐλεύθερόν σας χρόνον, χειμῶνα καλοκαίρι ;

18) Εἰς ποίας ὁμάδας ἢ συλλόγους παιδιῶν ἀνήκετε ἐντὸς τοῦ Σχολείου;

19) Εἰς ποίας ὁμάδας παιδιῶν ἀνήκετε ἐκτὸς τοῦ σχολείου ;

20) Γράψατε κατὰ σειρὰν τὰ πέντε ἢ περισσότερα βιβλία (ἐκτὸς ἀπὸ τὰ σχολικά), ποὺ σᾶς ἤρεσαν πολύ.

21) Γράψατε κατὰ σειρὰν τὰς πέντε ἢ περισσοτέρας κινηματογραφικὰς παραστάσεις, ποὺ σᾶς ἤρεσαν πολύ.

22) Ποῖον εἶδος ἀναγνωσμάτων σᾶς ἀρέσει περισσότερον: ταξίδια βιογραφία, μυθιστόρημα, ἱστορία, δρᾶμα, ποιήματα; (ἀριθμήσατε κατὰ σειρὰν προτιμήσεως)

23) Σᾶς ἀρέσει ὁ χορός ; Ποῖον εἶδος χοροῦ ;

24) Ἂν εἴχετε διαθέσιμον χρόνον ἀπὸ τὴν ἐργασίαν σας, ποῦ θὰ τὸν ἐξωδεύετε ;

25) Μήπως ἔχετε κλίσιν νὰ ζηλεύετε τοὺς ἄλλους ; Ποία ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς ζήλειας σας;

26) Ἔχετε ἀνησυχίαν τινά, ποὺ σᾶς βασανίζει ; ποίαν ;

27) Πῶς σᾶς ἐγεννήθη ἡ ἀνησυχία αὐτή ;

28) Ἔχετε γράψει λόγους ; τίνος περιεχομένου ;

29) Ἂν ἐπρόκειτο νὰ κάμετε οἰκονομίαν, ποῦ θὰ τὴν ἐκάμνετε ; (τροφή, ἐνδυμασία, κινηματογράφος, ἀγορὰ ὑλικοῦ σπουδῆς, γλυκύσματα κατοικία ;)

30) Ἐκρατήσατε ποτὲ ἡμερολόγιον τῆς ζωῆς σας ;

31) Τί περιεῖχε κυρίως τὸ ἡμερολόγιον αὐτό ;

32) Ἔχετε γράψει ποιήματα ; εἰς ποίαν ἡλικίαν ;

33) Τίνος περιεχομένου ;

34) Γράψατε τὰ τρία ἐπαγγέλματα, ποὺ θὰ προετιμᾶτε κατὰ σειρὰν

νὰ ἀκολουθήσετε εἰς τὸν βίον σας

35) Διὰ τίνα λόγον σᾶς ἀρέσουν τὰ ἐπαγγέλματα αὐτά ;

36) Ποῖα ἀπὸ τὰ διαφέροντά σας ποὺ εἴχετε πρὸ πολλῶν ἐτῶν, τὰ ἔχετε καὶ σήμερον ; (παιγνίδια, βιβλία, προτιμήσεις εἰς διασκεδάσεις, εἰς πρόσωπα ἀπασχολήσεις κλπ.)

37) Φοιτᾶτε τακτικώτερα τώρα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ πρίν ;

38) Μεταλαμβάνετε τῶν ἀχράντων μυστηρίων περισσότερον σήμερον ἀπὸ πρίν ;

39) Προσεύχεσθε σήμερον περισσότερον ἀπὸ πρίν ;

40) Μελετᾶτε θρησκευτικὰ βιβλία ; ποῖα ;

41) Φοβεῖσθε περισσότερον τὸν Θεὸν σήμερον, ἢ Τὸν ἀγαπᾶτε ;

42) Ποῦ ἀποδίδετε τὴν αἰτίαν τῆς βελτιώσεως ἢ μὴ τοῦ θρησκευτικοῦ σας βίου ;

43) Τί θὰ ἐπεθυμεῖτε νὰ γίνῃ διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ σας βίου ;

44) Εἰς ποίας ἀπορίας ἢ ἀνησυχίας σας θὰ ἠθέλατε νὰ σᾶς διαφωτίσῃ ἕνας μεγάλος καὶ ἀγαπητός σας φίλος ;

45) Ποῖον πρόσωπον ἔχετε ὡς ἰδανικόν, ποὺ θέλετε νὰ τοῦ ὁμοιάσετε ; Διατί ;

46) Τί ὄνειρα βλέπετε συνήθως εἰς τὸν ὕπνον σας ;

47) Εἰς τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεώς σας τί ὀνειροπολήσεις συνήθως ἔχετε;

48) Τί πρᾶγμα σᾶς κάμνει εὐτυχέστερον ;

49) Ποῖα τὰ χαρακτηριστικὰ ποὺ θαυμάζετε εἰς μίαν ἰδανικὴν μητέρα;

50) Ποῖα τὰ χαρακτηριστικὰ ποὺ θαυμάζετε εἰς ἕνα ἰδανικὸν πατέρα;

51) Ποῖαι αἱ πράξεις τῶν γονέων τὰς ὁποίας ὀλιγώτερον ἐκτιμᾶτε ;

52) Προτιμᾶτε νὰ εἶσθε μέλη οἰκογενείας μὲ ἄλλα παιδιά, ἢ νὰ εἶσθε τὸ μονάκριβο παιδί ;

Δήλωσις

Δηλῶ ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς τιμῆς μου ὅτι εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐρωτήσεις ἀπήντησα ὅσον ἠδυνάμην εἰλικρινῶς καὶ ἀκριβῶς.

. . . . . .

Οὕτως εἰς τὴν φυσιολογικὴν ἀνάπτυξιν ἀναφέρονται, πλὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 6 ἐρωτήσεως ἀφορώσης εἰς τὸ ἀνάστημα καὶ τὸ βάρος τῶν ἐξεταζομένων, (ἐξακριβωθέντα κατόπιν ἰδιαιτέρας προηγουμένως εἰδοποιήσεως καὶ ἐξετάσεως), καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 8, 11 καὶ 12 ἐρωτήσεις, αἵτινες εἰς τὰς νεάνιδας ἔχουσι διατυπωθῆ ὡς ἀκολούθως.

8) Εἰς ποῖον ἔτος καὶ ποῖον μῆνα παρετηρήσατε μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν εἰς τὸ σῶμά σας ; ἔτος . . . μ. . . .

11) Πόσων ἐτῶν καὶ πόσων μηνῶν εἶσθε ὅταν εἴχετε τὴν πρώτην

σας περίοδον; ἔτ. . . . . μ. . . . . .

12) Ποῖος σᾶς εἶχε προειδοποιήσει περὶ τῆς ἐμφανίσεώς της;

Προβλήματα ὅμως καὶ ἀπορίαι προβάλλονται καὶ δή:

1ον Πῶς εἴμεθα βέβαιοι περὶ τῆς εἰλικρινείας καὶ ἀκριβοῦς ἀπαντήσεως τῶν Υ;

Αἱ δοθεῖσαι πρὸ τῆς ἐξετάσεως κάτωθι ὁδηγίαι καὶ ἡ παρασχεθεῖσα εὐκαιρία εἰς τὰ Υ. τῆς ἐκφράσεως αὐτῶν ἐπὶ προσωπικῶν ζητημάτων, ὧν τινα καὶ ἐβασάνιζον εἰς μικρὸν ἢ μείζονα βαθμὸν τὰ διάφορα Υ. ἔτι δὲ καὶ ἡ πρὸ τῆς ἐξετάσεως σύστασις τῶν διευθυντῶν τῶν σχολείων καὶ ἡ σοβαρὰ παρουσίασις ἐκ μέρους αὐτῶν τῆς ἐπικειμένης ἐξετάσεως, ἔπεισαν οὐχὶ μόνον τὸν διεξαγαγόντα τὴν ἔρευναν καὶ τὸ συμμετέχον αὐτῆς προσωπικόν, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς παρακολουθήσαντας αὐτὴν καθηγητὰς τῆς ἐν ᾗ ἑκάστοτε ἐγένετο ἡ ἔρευνα σχολῆς, ὅτι κατὰ τὰ 95 % τοὐλάχιστον αἱ ἀπαντήσεις τῶν δισχιλίων ἐξετασθέντων Υ. ὑπῆρξαν εἰλικρινεῖς.

Ἡ παράκλησις δ' ἄλλως τε, ἡ ὁμόθυμος, πάντων τῶν ἐξετασθέντων πρὸς ἐπανάληψιν τοιούτων ἐξετάσεων, ἔτι δὲ καὶ ἡ ἀποκαλυπτομένη, ὡς περαιτέρω διαλαμβάνομεν, σύμπτωσις τῶν φαινομένων πρὸς τὰς ἐν τῷ ψυχολογικῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν διεξαχθείσας ἄλλοτε μνημονικὰς ἐρεύνας, πάντα ταῦτα εἶναι ἐπὶ πλέον ἐνισχύσεις τῆς ἀνωτέρω πεποιθήσεως.

Ἀλλὰ καὶ 2ον πρόβλημα προβάλλεται: Δύνανται τὰ παιδία αὐτοπαρατηρούμενα, ὡς ἐπιβάλλεται, νὰ ἀπαντήσωσιν εἰς τοιαύτας ἐρωτήσεις;

Εἶναι γνωστὸν ὅτι προκειμένου περὶ παιδίων μικρᾶς ἡλικίας οἱαδήποτε αὐτοπαρατηρησία εἶναι ἀδύνατος· προκειμένου ὅμως περὶ ἐφήβων καὶ ὡρίμων ἀτόμων ἡλικίας τ. ἔ. ἄνω τῶν 12 ἐτῶν ἀκόμη καὶ περὶ προσήβων, ἐρωτωμένων ἐπὶ ζητημάτων σχετικῶς πρὸς τὴν καθημερινὴν αὐτῶν καὶ γνωστὴν ἑπομένως πεῖραν, τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀποδεδειγμένον καὶ ὡς δυνατὸν καὶ ὡς εὔκολον, ἐκυρώθη ἄλλως τε καὶ ἐκ γενομένων συσχετίσεων μεταξὺ κριτηρίων, οἷα τὸ τοῦ Woodworth ψυχονευρωσιακὸν ἐρωτηματολόγιον, τὸ τοῦ Woodworth-Mathews, τὸ τοῦ Pressey X. O. ἐρωτηματολόγιον, τὸ τοῦ Marson κριτήριον τῶν «ἐνδοτροπικῶν» καὶ «ἐξωτροπικῶν», συσχετισθέντων μετ' ἄλλων ἐγνωσμένου κύρους κριτηρίων, ὡς τὰ ὁμαδικὰ κριτήρια τῆς στρατιωτικῆς εὐφυΐας, ἐξ ὧν εὑρέθη ρ—ο, 60 καὶ ρ=ο, 90 [1]· ἀπεδείχθη δ' ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ ἀντικειμενικῶς κεκυρωμένου ἑλληνικοῦ κριτηρίου τῶν συναισθηματικῶν ἐκδηλώσεων [2].

---

[1] Βλ. Symonds P. ἔνθ. ἀν. σ. 164 κέξ.

[2] Βλ. Γ. Σακελλαρίου. Πειραματικὴ ἔρευνα τοῦ συναισθηματικοῦ βίου σ. 53 κ. ἑξ.

Ὁδηγίαι. Ὁ Ἐ. μετὰ εἰσήγησιν τοῦ προϊσταμένου τοῦ σχολείου περὶ τῆς σοβαρότητος τῆς προκειμένης ἐξετάσεως, λέγει : θέσατε ὑπὸ κάτω τῶν θρανίων σας πᾶν ὅ,τι εὑρίσκεται ἐπὶ τῶν γραφείων σας, ἐκτὸς ἑνὸς μολυβιοῦ.

Τώρα προσέξατε ! Ὅλος ὁ κόσμος ἔξω, παιδιά, λέγει ὅτι οἱ μαθηταὶ τοῦ... Γυμνασίου (Θεσ/νίκης ἢ τοῦ. . .) εἶνε ἀπὸ τὰ καλύτερα παιδιὰ ὅλης τῆς Ἑλλάδος.

Αὐτὸ ἤλθομεν σήμερον ἐδῶ νὰ διαπιστώσετε μὲ μίαν ἐξέτασιν, ποὺ θὰ κάμωμεν καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ μείνετε ὅλοι σας εὐχαριστημένοι τόσον, ὥστε θὰ παρακαλέσετε καὶ πάλιν νὰ ἔχετε τοιούτου εἴδους ἐξετάσεις.

Εἰς τὴν ἐξέτασιν αὐτὴν δὲν πρόκειται νὰ σᾶς βαθμολογήσωμεν, δὲν πρόκειται κἂν οὔτε τὸ ὄνομά σας νὰ μάθωμεν. Ὅ,τι ἐνδιαφερόμεθα νὰ ἔχωμεν, εἶναι ε ἰ λ ι κ ρ ί ν ε ι α καὶ ἀ κ ρ ί β ε ι α εἰς τὰς ἀπαντήσεις σας, ποὺ θὰ δώσετε εἰς μερικὰς ἐρωτήσεις, γραμμένας εἰς τὸ δελτίον αὐτό. (Δεικνύεται τὸ δελτίον τοῦ ἐρωτηματολογίου).

Διὰ τοῦτο εἰς τὸ τέλος τῶν ἐρωτήσεων ὑπάρχει μία δήλωσις ἡ ὁποία λέγει :

«Δηλῶ ἐ π ὶ τ ῷ λ ό γ ῳ τ ῆ ς τ ι μ ῆ ς μ ο υ, ὅτι εἰς τὴν ἐξέτασιν αὐτὴν ἀπήντησα ὅσον ἠδυνάμην περισσότερον ε ἰ λ ι κ ρ ι ν ῶ ς καὶ ἀ κ ρ ι β ῶ ς».

Τ ώ ρ α θ ὰ σ ᾶ ς δ ι α ν ε μ η θ ο ῦ ν ἀ π ὸ ἕ ν α εἰς τὸν καθένα σας τὰ δελτία αὐτά. Μὴ τὰ ἀνοίξετε, πρὶν διαταχθῆτε.

(Γίνεται ἡ διανομὴ τῶν δελτίων εἰς τὰ ἐξεταζόμενα Υ. μὲ πρόσωπον ἑκάστου δελτίου τὴν τελευταίαν σελίδα, ἔνθα εἶνε ἀναγγεγραμμένη ἡ ἀνωτέρω δήλωσις).

Τώρα θέσατε κάτω τῆς δηλώσεως ὄχι τὸ ὄνομά σας, ἀλλ' ἕνα πενταψήφιον ἀριθμὸν ἢ ἓν ψευδώνυμον. Τοῦτο γίνεται ἵνα, ἄν ποτε κανεὶς ἀπὸ σᾶς θελήσῃ νὰ πληροφορηθῇ τι σχετικῶς μὲ τὸ γραπτόν του, νὰ δυνηθῇ νὰ τὸ ἀναγνωρίσῃ μεταξὺ χιλιάδων γραπτῶν, ὅπου θὰ εἶνε ἀνακατωμένον. Διότι, καθὼς βλέπετε, κανεὶς ἄλλος ἀπὸ σᾶς δὲν δύναται νὰ γνωρίζῃ τίνος εἶνε ἓν γραπτόν. Ἕτοιμοι λοιπόν ! Θ' ἀρχίσωμεν τὰς ἀπαντήσεις μας. Αἱ ἐρωτήσεις εἶνε σαφέσταται, ἀλλ' ἂν τυχὸν ὑπάρξῃ ἀπορία τις, αἱ . . . δεσποινίδες (βοηθοὶ τοῦ Ε.), ποὺ θὰ παραμείνουν μαζύ σας εἰς τὴν ἐξέτασιν, θὰ σᾶς τὴν διασαφήσουν. Ἕτοιμοι ! Ἄρξασθε ! ».

Διὰ τῶν ὁδηγιῶν τούτων ἐπετεύχθη τὸ μέν, ἡ ἀπαραίτητος ψυχικὴ διάθεσις τῶν Υ. τὸ δὲ ἡ ἐμπιστοσύνη αὐτῶν πρός τε τὸν ἐρευνητὴν καὶ πρὸς τὴν ἀξίαν καὶ σημασίαν τῆς ἐρεύνης.

Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν θηλέων, ὁ Ε., ἢ ἄλλος τις ἄρρην βοηθός, οὐδέποτε παρέμεινεν ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῶν ἐξετάσεων, ἀντιπροσωπευόμενος εἴτε ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ἐξησκημένων φοιτητριῶν, εἴτε ὑπὸ καθηγητρίας τοῦ σχολείου, ἐν ᾧ ἐγένετο ἡ ἐξέτασις.

Ὑ π ο κ ε ί μ ε ν α. Τὰ ἐξετασθέντα θήλεα Υ. ἦσαν ἐν συνόλῳ 1000 ἢ ἀκριβέστερον 945 ὑγιεῖς μαθήτριαι τοῦ Α' Γυμνασίου Θηλέων Θεσσαλονίκης, τῆς Ἰδιωτικῆς Σχολῆς Θηλέων Θεσσαλονίκης Σ. Βαλαγιάννη, τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολλεγίου Θηλέων Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολλεγίου Θηλέων ἐν Ἑλληνικῷ (Ἀθηνῶν), ἀντιπροσωπεύουσαι καὶ τὰς τρεῖς κοινωνικὰς τάξεις, κατωτέραν, μέσην καὶ ἀνωτέραν.

Ἦσαν δὲ τὰ Υ. ταῦτα ἡλικίαν 11,6 μ. μέχρι 21,5 μηνῶν, ὡς πληρέστερον ἐμφανίζεται εἰς τὸν πίνακα 1ον.

ΠΙΝΑΞ Ι.

Ἡλικία	Υ.	Ἡλικία	Υ.
11,6 — 12,5	137	16,6 — 17,5	113
12,6 — 13,5	137	17,6 — 18,5	102
13,6 — 14,5	144	18,6 — 19,5	49
14,6 — 15,5	197	19,6 — 20,5	32
15,6 — 16,5	132	20,6 — 21,5	2

Πορίσματα. Ι Τὰ πορίσματα τῆς ἐρεύνης ἡμῶν ὡς πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 11 ἐρώτησιν ἐμφαίνονται εἰς τὸν ἑπόμενον πίνακα ΙΙ καὶ τὴν ἐν εἰκ. 1 καμπύλην.

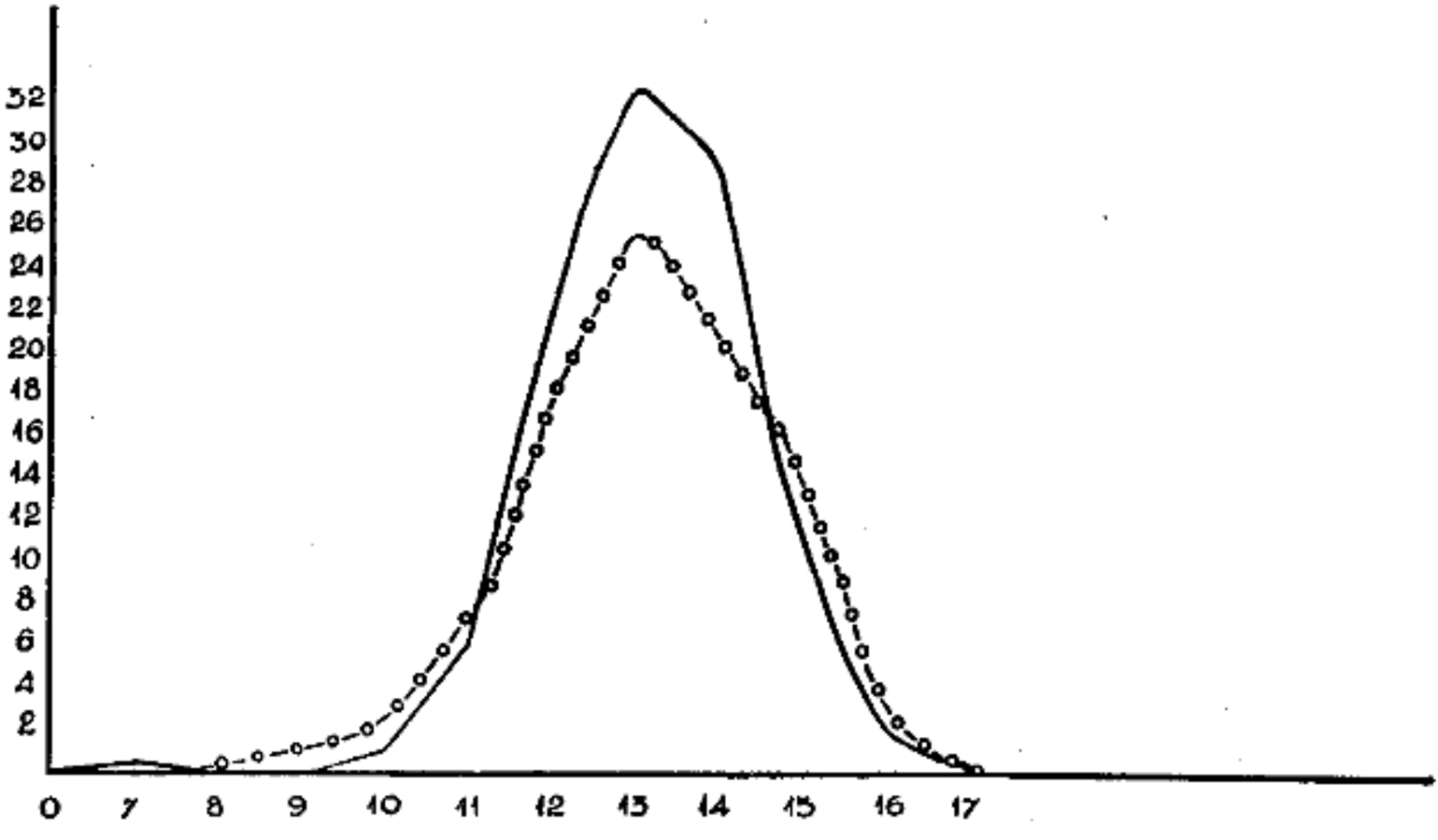

ΕΙΚ. 1. Κατανομὴ 945 Υ. θηλέων ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἥβης.
——— Κριτήριον πρώτης ἐμμήνου ῥύσεως.
°—°— Κριτήριον παρατηρήσεως μεγαλυτέρας ἀναπτύξεως.

ΠΙΝΑΞ ΙΙ.

Ἐμφαίνων τὸ % τῆς εἰς ἑκάστην ἡλικίαν ἐμφανίσεως τῆς ἐμμήνου ῥύσεως τῶν Ἑλληνίδων.

Ἡλικία	%	Ἡλικία	%
6,6 — 7,5	0,13	12,6 — 13,5	30,68
7,6 — 8,5	0, 0	13,6 — 14,5	27,49
8,6 — 9,5	0, 0	14,6 — 15,5	11,42
9,6 — 10,5	0,93	15,6 — 16,5	1,46
10,6 — 11,5	5,98	16,6 — 17,5	0,13
11,6 — 12,5	21,65		

Ἐκ τούτων συνάγεται:

1) Ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν ὡς καὶ παρὰ τοῖς ξένοις δὲν ὑπάρχει ὡρισμένον ὅριον φυσιολογικῆς ἀναπτύξεως, δηλούμενον διὰ τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἥβης. Καὶ αἱ Ἑλληνίδες ἔφηβοι δηλ. διαφέρουσι λίαν ὡς πρὸς τὴν ταχύτητα τῆς ὡριμάσεώς των. Νεάνιδες τοὐτέστι καὶ νέοι, — ὡς παραιτέρω θὰ ἴδωμεν — δύνανται νὰ ἔχωσι χρονολογικὴν ἡλικίαν 9 1/2 — 17 1/2 ἐτῶν καὶ ἐν τούτοις χωρὶς νὰ θεωρηθῶσιν ἀνώμαλοι εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν, δύνανται νὰ διαφέρωσιν ὡς πρὸς τὴν φυσιολογικήν των ἡλικίαν ἀπὸ 1—4 ἢ καὶ περισσότερα ἔτη.

2) Ἡ ἥβη ἐμφανίζεται εἰς μεγαλυτέραν ἀναλογίαν κατὰ τὸ 12 1/2 — 13 1/2 ἔτος ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἄλλα ἔτη ἐμφανίσεώς της καὶ δὴ κατ' ἀναλογίαν 30,68 % (ὡς πρὸς τὸ κριτήριον τῆς ἐμμήνου ῥύσεως). Ἀκολούθως ἡ ἐμφάνισις τῆς ἐμμήνου ῥύσεως γίνεται κατὰ τὸ 13 1/2 — 14 1/2 ἔτος εἰς ἀναλογίαν 27,49 % καὶ εἶτα κατὰ τὸ 11 1/2 — 12 1/2, εἰς ἀναλογίαν 21,65 % .

Γενικῶς δὲ κατὰ 90 % ἡ ὡρίμασις τῶν Ἑλληνίδων συντελεῖται κατὰ τὴν ἀπὸ 11,6—15,5 μ. ἡλικίαν αὐτῶν.

3) Ἡ ὡς ἄνω ἐκδήλωσις τῶν Ἑλληνίδων ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ 9 1/2 —16 1/2 ἔτους, ἐξαιρέσει ἐλαχίστης ἀναλογίας, σχεδὸν ἀσημάντου, 0,12, ἐμφανιζομένης πρὸ καὶ μετὰ τὰ ἀνωτέρω χρονικὰ ὅρια.

4) Ἡ ἐμφάνισις τῆς ἥβης δὲν καθορίζεται διά τινος μέσου ὅρου χρονολογικῆς ἡλικίας, ὡς ὑπό τινων ἐδιδάχθη, ἀλλὰ λαμβάνει τὴν μορφὴν κανονικῆς καμπύλης κατανομῆς.

5) Εἰς οὐδεμίαν ἡλικίαν παρουσιάζεται ὡρίμασις τῶν Ἑλληνίδων εἰς μεγαλυτέραν ἀναλογίαν τῶν 31 %.

Συγκρίνοντες τὰ ἀνωτέρω πορίσματα πρὸς τὰ τῶν Ἀμερικανῶν παρατηροῦμεν ὅτι αἱ Ἑλληνίδες ὡριμάζουσι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐνωρίτερον, τῆς ἥβης ἐμφανιζομένης περισσότερον κατὰ τὴν μεταξὺ τὴν 12,6 —13,5 χρονολογικὴν ἡλικίαν.

2) Ἡ ἔκτασις τῆς διασπορᾶς τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἥβης παρ' ἡμῖν εἶνε μεγαλυτέρα.

3) Ἡ ὡρίμασις ὅμως τῶν Ἀμερικανίδων εἴς τινας ἡλικίας εἶνε μεγαλυτέρα ἢ παρ' ἡμῖν, ὡς συνάγεται ἔκ τε τῶν ἡμετέρων καὶ ἐξ ἄλλων ἑλληνικῶν ἐρευνῶν.

Συγκρίνοντες τὰ πορίσματα ἡμῶν πρὸς τὰ τῶν Νοτιοευρωπαϊκῶν λαῶν, Ἰταλῶν καὶ Ἱσπανῶν, παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ μεγαλυτέραν ἀναλογίαν ἡ ἥβη ἐμφανίζεται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν βραδύτερον καὶ δὴ κατὰ δύο περίπου ἔτη.

Συγκρίνοντες τὰ πορίσματα ἡμῶν πρὸς τὰ τῆς Μαλασπίνα, ἐφ' ὅσον αἱ καθορισθεῖσαι χρονολογικαὶ ἡλικίαι συμπίπτουσι πρὸς τὰς ἡ-

μετέρας (λ. χ. θετῇ Υ. = τὰ 8,6 — 9,5μηνῶν), παρατηροῦμεν α') ὅτι ἡ ἔκτασις τῆς διασπορᾶς καθ' ἡμᾶς διήκει ἀπὸ 11 — 16 ἔτους, μὲ ἐλαχίστας ἐξαιρέσεις πρὸ καὶ μετὰ τὰ χρονολογικὰ ταῦτα ὅρια, ἐνῷ κατὰ τὰς ἐρεύνας τῆς Μαλασπίνα, ἡ ἔκτασις αὕτη διήκει ἀπὸ 11 — 17 καὶ μὲ ἐλαχίστας ὁμοίως ἐξαιρέσεις εἰς ἀναλογίαν κάτω τοῦ 1 %, ἀλλ' αἱ ἐξαιρέσεις αὗται ἐξικνοῦνται μέχρι τοῦ 27ου ἔτους, φαινόμενον ἐξηγητέον καθ' ἡμᾶς διότι περιελήφθησαν ἐν τῇ ἐρεύνῃ ταύτῃ καὶ οὐχὶ ὑγιῆ ἄτομα.

β) Ὁ χρόνος τῆς μεγαλυτέρας ὡριμάσεως τῶν Ἑλληνίδων κατὰ τὰς ἡμετέρας ἐρεύνας συμπίπτει πρὸς τὸν τῆς Μαλασπίνα, τ. ἔ. τὸ 13 ἔτος καὶ γενικώτερον τὸ 12—14, ὡς καὶ παρὰ τοῖς Ἄγγλοις· διαφορὰ ὅμως παρατηρεῖται ὡς πρὸς τὴν ἀναλογίαν.

γ) Ἂν κατὰ τὰς ἐρεύνας τῆς Μαλασπίνα ὡς ὅριον ἑκάστης ἡλικίας ὁρίζεται οὐχὶ τὸ 1/2 ἔτος πρὸ ἑκάστης ἡλικίας καὶ 1/2 ἔτος μετ' αὐτήν, τότε κατὰ τὰς ἐρεύνας τῆς Μαλασπίνα ἡ ἀνωτέρω ἐμφάνισις τῆς ἥβης εἶνε βραδυτέρα ἢ κατὰ τὰς ἡμετέρας ἐρεύνας.

δ) Ἡ ἔρευνα τῆς Μαλασπίνα ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐν Πελοποννήσῳ ἐμφάνισιν τῆς ἥβης, ἐχούσῃ γενικῶς λόγῳ τῆς θέσεώς της κλῖμα θερμότερον τῆς Ἠπείρου, ἔρχονται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς πάσας τὰς τῶν ξένων καὶ ἡμετέρων ἐρεύνας, ἐφ' ὅσον ἡ ἥβη κατὰ μεγαλυτέραν ἀναλογίαν δηλοῦται ὅτι ἐμφανίζεται κατὰ τὸ 14ον ἔτος ἐν Πελοποννήσῳ, ὡς καὶ ἐν τῇ ψυχροτέρᾳ τῆς Πελοποννήσου Ἠπείρῳ.

ΙΙ. Τὰ πορίσματα τῆς ἐρεύνης ἡμῶν ἐπὶ τῶν ἐξετασθέντων χιλίων Υ' ὡς πρὸς τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἥβης, ἐλεγχθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8 ἐρωτήσεως τοῦ ἐρωτηματολογίου: «***Εἰς ποῖον ἔτος καὶ ποῖον μῆνα παρετηρήσατε μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν εἰς τὸ σῶμά σας;***» ἐμφανίζονται ἐν τῷ κάτωθι ὑπ' ἀριθ. ΙΙΙ πίνακι καὶ τὴν ἐν εἰκ. 1 καμπύλην.

ΠΙΝΑΞ ΙΙΙ

Ἡλικία	%	Ἡλικία	%
6,6 — 7,5	0,12	12,6 — 13,5	27,83
7,6 — 8,5	0, 0	13,6 — 14,5	19,45
8,6 — 9,5	1,72	14,6 — 15,5	14,03
9,6 — 10,5	4,06	15,6 — 16,5	5,78
10,6 — 11,5	7,14	16,6 — 17,5	1,72
11,6 — 12,5	17,85	17,6 — 18,5	0,24

Ἐκ τούτων συνάγεται ὅτι καὶ τῆς ἐρεύνης ταύτης τὰ πορίσματα ὡς πρὸς τὴν αὐτοπαρατηρησίαν τῶν αὐτῶν Υ. συμπίπτουσι πρὸς τὰ ἀνωτέρω τῆς ἐμμήνου ῥύσεως. Καταδηλοῦσι δὲ καὶ ταῦτα ὅτι δὲν ὑπάρχει

ὡρισμένον χρονικὸν ὅριον φυσιολογικῆς ἀναπτύξεως, καθ' ὅσον αὕτη ὡς πρὸς τὸ κριτήριον τοῦτο ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ 7ου ἢ ἀκριβέστερον ἀπὸ τοῦ 9ου ἔτους μέχρι τοῦ 18ου.

2) Ἡ ἔκτασις αὕτη συγκρινομένη πρὸς τὴν κατὰ τὸ κριτήριον τῆς ἐμμήνου ῥύσεως, παρουσιάζεται μεγαλυτέρα, ἐκτεινομένη μέχρι τοῦ 18ου ἔτους.

3) Εἰς οὐδεμίαν ἡλικίαν παρατηρεῖται περισσοτέρα ἀναλογία τῶν 27,83 ὡριμάσεως τῶν νεανίδων.

4) Συγκρίνοντες τ' ἀνωτέρω πορίσματα πρὸς τὰ τοῦ Baldwin ἐν Ἀμερικῇ εὑρίσκομεν ἔκτασιν μεγαλυτέραν, δεδομένου ὅτι ἡ ἐκ τῶν εὑρημάτων τούτου ἔκτασις διήκει ἀπὸ τοῦ 10—17 ἔτους.

Συγκρίνοντες δὲ τὰ αὐτὰ πορίσματα ἡμῶν πρὸς τὰς διεξαχθείσας ἐν τῷ Ψυχολογικῷ Ἐργαστηρίῳ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν [1] μνημονικὰς ἐρεύνας κατὰ τὸ ἔτος 1929 - 1930, καὶ δὴ ὡς πρὸς τὴν ἀνωμαλίαν τῆς πορείας τῆς μνήμης, ἐπισυμβαίνουσαν κυρίως διὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἥβης, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ἀνωμαλία περὶ τὴν ἰσχὺν τῆς ἐντυπώσεως διὰ τῆς μεθόδου τῆς μαθήσεως, ἄρχεται εἰς τὰ θήλεα ἀπὸ τοῦ 11ου ἔτους καὶ περαίνεται κατὰ τὸ 15ον ἔτος, χρόνον, καθ' ὃν συμβαίνει καὶ ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω πορίσματα ἡμῶν περισσοτέρα ἐμφάνισις τῆς ἥβης παρ' Ἕλλησι.

Συγκρίνοντες, τέλος, τ' ἀνωτέρω πορίσματα ἡμῶν πρὸς τὰ τῆς Μαλασπίνα παρατηροῦμεν σύμπτωσιν μὲν ὡς πρὸς τὸ ἔτος τῆς μεγαλυτέρας ἀναλογίας ἤτοι τὸ 13ον καὶ ὡς πρὸς τὰς ἀκολουθούσας δύο ἀναλογίας, ἤτοι τοῦ 14ον ἔτους καὶ τοῦ 12ου, πλὴν ὅμως διαφορὰν ὡς πρὸς τὸ ποσοστὸν τῆς ἀναλογίας ταύτης οὐχὶ μικράν.

2) Ἡ ἔκτασις τοῦ φαινομένου τούτου εἰς τὴν ἔρευναν τῆς Μαλασπίνα εἶνε πολὺ μεγαλυτέρα ἐξικνουμένη μέχρι τοῦ 27ου ἔτους κατὰ 0,01 %, φαινόμενον, ὅπερ ἀφίνει ἀμφιβολίαν ὡς πρὸς τὸν ἀπαραίτητον ὅρον τῆς ὑγείας τῶν περιληφθέντων εἰς τὴν ἐξέτασιν ταύτην Ὑπ.

II. Η ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΗΣ ΗΒΗΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣ ΤΑΥΤΗΝ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΝΕΑΝΙΔΟΣ

Τὸ οὐχὶ σμικρᾶς ἀπὸ ὑγιεινῆς καὶ ἠθικῆς ἀπόψεως σημασίας πρόβλημα τοῦτο τῆς προειδοποιήσεως τῶν νεανίδων περὶ προσεχοῦς ἐμφανίσεως τῆς ἐμμήνου ῥύσεως ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐξετάσωμεν, περιελάβαμεν ἐν τῷ ὡς ἄνω δοθέντι ἐρωτηματολογίῳ τὴν ἐρώτησιν 12 «Ποῖος σᾶς εἶχε προειδοποιήσει περὶ τῆς ἐμφανίσεώς της;».

---

[1] Βλ. Θ. Βορέα, Ψυχολογία σελ. 219 καὶ Γ. Σακελλαρίου, Ψυχολογία τοῦ παιδὸς Γ' ἔκδ. σελ. 281.

Π ο ρ ί σ μ α τ α. Ἐκ τῆς ἐπεξεργασίας τῶν δεδομένων τῆς ἐρωτήσεως ταύτης, ἐπὶ 715 Ὑπ., τὰ ὁποῖα ἀπήντησαν ἐκ τῶν 945 εἰς τὴν ὡς ἄνω ἐρώτησιν, εὕρομεν ὅτι αἱ νεάνιδες προειδοποιοῦνται κατὰ 31,3% παρὰ τῆς μητρός των, κατὰ 21,3% ὑπὸ μεγαλυτέρων νεανίδων φίλων των, κατὰ 10,1 % ὑπὸ τῶν συγγενῶν των, κατὰ 0,4% ὑπὸ τῶν διδασκαλισσῶν των, κατὰ 0,3% ἀπὸ βιβλίων καὶ κατὰ 1,1% παρὰ τῶν ὑπηρετριῶν, κατὰ δὲ 36,9% αἱ Ἑλληνίδες νεάνιδες δὲν προειδοποιοῦνται ὑπ' οὐδενὸς ὡς πρὸς τὴν ἐμφάνισιν τῆς γενετηρίου δυνάμεώς των!

III. Η ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΗΣ ΗΒΗΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ὑ π ο κ ε ί μ ε ν α: Τὰ κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω μέθοδον ἐρευνηθέντα ἄρρενα Υ. ἀνήρχοντο εἰς 1000, ἐξ ὧν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν πορισμάτων ὑπελογίσθησαν ἀκριβῶς 961, ἡλικίας 12 - 22 ἐτῶν. Ἦσαν δὲ ταῦτα μαθηταὶ τοῦ Β' καὶ Γ' Γυμνασίου ἀρρένων Θεσσαλονίκης, φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ Διδασκαλείου Θεσσαλονίκης.

Ὡ ς κ ρ ι τ ή ρ ι α πρὸς διάγνωσιν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἥβης ἐχρησιμοποιήθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 6, 11 καὶ 12 ἐρωτήσεις, ὁμοίου ὡς καὶ διὰ τὰ θήλεα καταρτισθέντος ψυχολογικοῦ ἐρωτηματολογίου. Ἦσαν δ' αἱ ἐρωτήσεις αὗται αἱ ἑξῆς:

Ἐρώτ. 8. Εἰς ποῖον ἔτος καὶ ποῖον μῆνα παρετηρήσατε τὴν μεγαλυτέραν αὔξησιν εἰς τὸ σῶμά σας; Ἔτ. μ.

Ἐρώτ. 11. Πόσων ἐτῶν καὶ πόσων μηνῶν εἶσθε ὅταν παρετηρήσατε μεταβολὴν εἰς τὴν φωνήν σας; Ἔτ. μ.

Ἐρώτ. 12. Πόσων ἐτῶν καὶ πόσων μηνῶν εἶσθε ὅταν παρετηρήσατε ὅτι ἐμεγάλωνε τὸ μουστάκι σας; Ἔτ. μ.

Π ο ρ ί σ μ α τ α. Τὰ πορίσματα τῆς ἐρεύνης ἡμῶν ὡς πρὸς τὰς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 8, 11 καὶ 12 ἐρωτήσεις ἐμφαίνει ὁ ἑπόμενος πίναξ 4ος καὶ αἱ ἐπακολουθοῦσαι καμπύλαι (εἰκ. 2).

ΠΙΝΑΞ 4ος

Ἐμφαίνων τὸ % τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἥβης εἰς τὰ ἄρρενα.

Ἡλικία ἐμφανίσεως	% 8 ἐρώτ.	% 11 ἐρώτ.	% 12 ἐρώτ.
6,6— 7,5	0,49	0,45	0
7,6— 8,5	0,73	0,67	0
8,6— 9,5	0,73	0,41	0,14
9,6—10,5	1,10	0,94	0,55
10,6—11,5	4,16	1,48	0,40
11,6—12,5	8,45	7,71	8,51

ΠΙΝΑΞ 4ος (συνέχεια

12,6—13,5	13,70	8,91	16,94
13,6—14,5	14,00	29,01	21,35
14,6—15,5	20,80	19,54	21,72
15,6—16,5	19,58	16,73	17,35
16,6—17,5	8,07	7,71	8,40
17,6—18,5	6,40	4,67	2,75
18,6—19,5	1,20	1,21	0,68
19,6—20,5	0,25	0,54	=
20,6—21,5	0,25	0,27	—
21,6—22,5	—	—	—

Ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρω πίνακι δεδομένων συνάγεται ὅτι:

1) Καὶ ὡς πρὸς τὰ χαρακτηριστικὰ ταῦτα τῶν ἀρρένων καὶ οἱ νέοι ὡς καὶ αἱ νεάνιδες, διαφέρουσι λίαν ὡς πρὸς τὴν ταχύτητα τῆς ὡριμάσεως.

2) Ἡ ἐμφάνισις τῆς ἥβης ἐξεταζομένη διὰ τοῦ κριτηρίου τῆς δι' αὐτοπαρατηρησίας δηλώσεως τοῦ χρόνου καθ' ὃν τελεῖται ἡ ταχυτέρα φυσιολογικὴ τῶν ἀνάπτυξις παρουσιάζεται κατὰ μεγαλυτέραν ἀναλογίαν καὶ δὴ κατὰ 20,80 % κατὰ τὸ 15ον ἔτος. Τῷ ἔτει τούτῳ ἕπεται ἐμφάνισις κατ' ἀναλογίαν 19,58 εἰς τὸ 16ον ἔτος, κατ' ἀναλογίαν 14 % εἰς τὸ 14ον ἔτος καὶ κατ' ἀναλογίαν 13,70 % εἰς τὸ 13ον ἔτος.

3) Κρινομένη ἡ ἐμφάνισις τῆς ἥβης διὰ τοῦ κριτηρίου τῆς μεταβολῆς τῆς φωνῆς, παρουσιάζεται κατὰ μεγαλυτέραν ἀναλογίαν καὶ δὴ κατὰ 29,01 % εἰς τὸ 14ον ἔτος, ἀκολουθεῖ δὲ κατ' ἀναλογίαν 19,54 % εἰς τὸ 15ον ἔτος καὶ 16,73 % εἰς τὸ 16ον ἔτος.

4) Ἐξεταζομένη δὲ τέλος ἡ ἐμφάνισις τῆς ἥβης διὰ τοῦ κριτηρίου τῆς ἐμφανίσεως τοῦ μύστακος παρουσιάζεται εἰς μεγαλυτέραν ἀναλογίαν κατὰ τὸ 15ον ἔτος καὶ δὴ κατὰ 21,70 % κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ περίπου ἀναλογίαν κατὰ τὸ 14ον ἔτος καὶ δὴ κατὰ 21,35 %.

5) Συγκρίνοντες τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἥβης εἰς ἄρρενα καὶ ὡς πρὸς τὰ τρία ὡς ἄνω κριτήρια παρατηροῦμεν ὅτι αὕτη κατὰ 70 % ἐπέρχεται ἀπὸ τοῦ 12 ½ ἔτους μέχρι τοῦ 16 ½ εἰς τὰ ἄρρενα.

6) Συγκρίνοντες τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἥβης εἰς τὰ ἄρρενα ἐπὶ τῇ βάσει καὶ τῶν τριῶν κριτηρίων πρὸς τὴν κατὰ τὰ πρόσθεν ἐμφάνισιν αὐτῆς εἰς τὰ θήλεα παρατηροῦμεν ὅτι αὕτη τελεῖται γενικῶς ἓν ἕως δύο ἔτη ἐνωρίτερον εἰς τὰ θήλεα ἢ εἰς τὰ ἄρρενα.

7) Συγκρίνοντες τὰ ἡμέτερα πορίσματα πρὸς τὰ τῶν ξένων καὶ δὴ πρὸς τὰ διὰ τῆς βιογραφικῆς καὶ τελειοτέρας μεθόδου τοῦ Baldwin παρατηροῦμεν ὅτι τὰ ἡμέτερα, ὡς πρὸς τὸ κριτήριον τῆς μεταβολῆς τῆς φωνῆς καὶ τοῦ μύστακος τὴν ἐμφάνισιν, συμφωνοῦσι πρὸς τὰ τοῦ Baldwin, καθ' ἃ ἡ μεγαλυτέρα ἀναλογία παρατηρεῖται μεταξὺ τῶν ἐτῶν 13,75-14,75

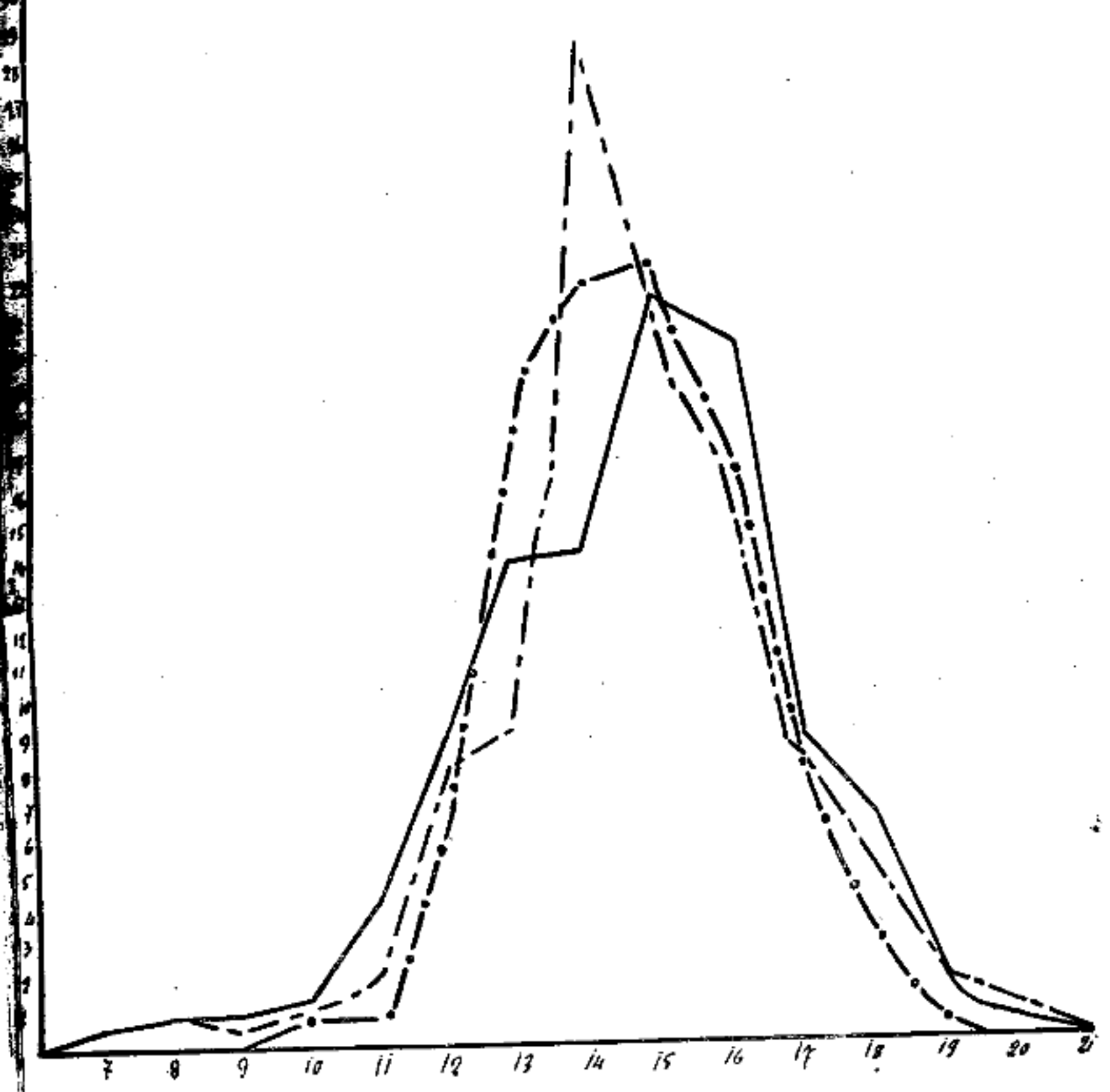

ΕΙΚ. 2. Κατανομὴ 961 Ὑ. ἀρρένων ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἥβης.

——— Κριτήριον παρατηρήσεως τῆς μεγαλυτέρας ἀναπτύξεως.

— — — — Κριτήριον μεταβολῆς τῆς φωνῆς.

— • — • Κριτήριον ἐμφανίσεως τοῦ μύστακος.

IV. ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΗΣ ΗΒΗΣ

Πρὸς ἔλεγχον τῆς σχέσεως τοῦ κλίματος πρὸς τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἥβης, δεδομένου ὅτι τὰ ἐξετασθέντα ὡς ἄνω Ὑπ. εἶχον γεννηθῆ καὶ διαβιώσει κατὰ τὴν προεφηβικήν των ἡλικίαν εἰς διάφορον κλῖμα, καταγόμενα ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος τῆς τε ἐλευθέρας καὶ τῆς ἀλυτρώτου, συνεκρίναμεν τὰ ἐξετασθέντα θήλεα Ὑπ. ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τῆς πρώτης ἐμμήνου ρύσεως καὶ τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς των. (ἐρώτ. 2 ἐν τῷ ἐρωτηματολογίῳ).

Τὸν τόπον τοῦτον εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν πορισμάτων ἡμῶν διὰ πρακτικοὺς λόγους διεκρίναμεν εἰς παραθαλάσσιον, πεδινὸν καὶ ὀρεινόν.

Τὰ πορίσματα τῆς ἐρεύνης ταύτης ἐμφαίνονται ἐν τῷ κατωτέρω πίνακι 5.

ΠΙΝΑΞ 5ος

Ἔτος ἐμφανίσεως	Παραθαλάσσιον %	Πεδινὸν %	Ὀρεινὸν %
10	0,48	0,0	2,43
11	16,50	5,18	0,0
12	27,67	17,24	26,78
13	32,52	51,73	24,35
14	17,47	22,41	48,70
15	4,37	3,45	4,86
16	0,97	0,0	4,86
17	0,0	0,0	0,0

Ἐκ τῶν δεδομένων τούτων συνάγομεν ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν παραθαλασσίων ἡ ἐμφάνισις τῆς ἐμμήνου ῥύσεως συμβαίνει κατὰ μεγαλυτέραν ἀναλογίαν καὶ δὴ κατὰ 32,52 % εἰς τὸ 13ον ἔτος, ἀκολούθως δ' εἰς τὸ 12ον κατ' ἀναλογίαν 27,47 % καὶ εἰς τὸ 11ον κατ' ἀναλογίαν 16,5 %.

Ἐπὶ δὲ τῶν εἰς πεδινὰ κλίματα γεννηθέντων Υ. παρουσιάζεται ἐπίσης ἡ ὡς ἄνω φυσιολογικὴ λειτουργία κατ' ἀναλογίαν μεγαλυτέραν καὶ δὴ 51,73 % εἰς τὸ 13ον ἔτος, ἕπεται δὲ τὸ 14ον μὲ ἀναλογίαν 22,41 % καὶ ἀκολουθεῖ τὸ 12 μὲ ἀναλογίαν 17,24 %.

Ἐπὶ δέ, τέλος, τῶν εἰς ὀρεινὰ κλίματα γεννηθεισῶν νεανίδων ἡ ἐμφάνισις τῆς ἥβης ἐπέρχεται κατὰ μεγαλυτέραν ἀναλογίαν καὶ δὴ 48,70 % εἰς τὸ 14ον ἔτος. Ἀκολουθεῖ δὲ εἰς τὸ φαινόμενον τοῦτο τὸ 12ον ἔτος μὲ ἀναλογίαν 26,75 % καὶ τὸ 13ον μὲ ἀναλογίαν 24,35 %.

Κατὰ ταῦτα τὸ κλῖμα ἔχει ἐπίδρασιν ἐπὶ τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἥβης, ἥτις ἐπὶ τῶν εἰς τὰ ὀρεινὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος γεννηθέντων καὶ διαβιωσάντων τὴν παιδικὴν ἡλικίαν των Υ. ἐπέρχεται κατὰ 1 ἔτος περίπου βραδύτερον, ἢ ἐπὶ τῶν εἰς τὰ πεδινὰ καὶ παραθαλάσσια.

Συγκρίνοντες τ' ἀνωτέρω πορίσματα ἡμῶν πρὸς τὰ τῆς Μαλασπίνα [1] συνάγομεν ὅτι ἡ μεγαλυτέρα συχνότης τῆς ἐμμήνου ῥύσεως συμπίπτει κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τὸ 13ον ἔτος, ὡς πρὸς τὰς εἰς θαλασσινὰ καὶ πεδινὰ γεννηθείσας καὶ διαβιωσάσας νεάνιδας, διαφέρει ὅμως ὡς πρὸς τὰς εἰς ὀρεινά, ἔνθα παρατηρεῖται βαδύτης περὶ τὸ ἓν ἔτος τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἥβης, ἐπισυμβαινούσης εἰς μεγαλυτέραν ἀναλογίαν κατὰ τὸ 14ον ἔτος.

Κατὰ ταῦτα ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ παρατηρουμένη εἰς τὴν ἔρευναν τῆς Μαλασπίνα μεγάλη ἀναλογία τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἥβης ἐν Πελοποννήσῳ κατὰ τὸ 14ον ἔτος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὀφειλομένη εἰς τὸ κλῖμα ἐν γένει τῆς Πελοποννήσου, ἀλλ' εἰς τὸ ὅτι πιθανὸν τὰ ἀπαντήσαντα εἰς τὴν ἔρευναν αὐτῆς Υ. νὰ κατήγοντο ἐκ τῶν ὀρεινῶν μόνον μερῶν τῆς Πελοποννήσου.

V. Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΕΠΙ ΤΗΝ ΕΜΦΑΝΙΣΙΝ ΤΗΣ ΗΒΗΣ

Πρὸς εὕρεσιν τῆς σχέσεως, ἣν ἔχει ὁ κοινωνικὸς βίος καὶ δὴ ἡ ἔφεσις πρὸς συγχρωτισμὸν μετὰ τοῦ ἀντιθέτου φύλου πρὸς τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἥβης, συνεκρίναμεν τὰ πορίσματα τῆς ἐν τῷ ὡς ἄνω ἐρωτηματολογίῳ ἐρωτήσεως 9: «Σᾶς ἀρέσει νὰ φοιτᾶτε εἰς μεικτὸν σχολεῖον μαζὶ μὲ ἀγόρια ἢ χωριστὰ» καὶ τῆς 10: «Προτιμᾶτε νὰ ἔχετε εἰς τὰς ὁμαδικάς σας ἐκδρομὰς μαζί σας καὶ ἀγόρια», πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως της ἐμμήνου ῥύσεως.

Τὸν χρόνον τοῦτον διεκρίναμεν εἰς τὸν πρὸ τοῦ 13ον ἔτους, τὸν μετὰ τὸ 13ον ἔτος καὶ τὸν τοῦ 13ον ἔτους, καθ' ὅ, ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐρευνῶν συνάγεται, ἐμφανίζεται κατὰ μείζονα ἀναλογίαν παρ' ἡμῖν ἡ ἥβη εἰς τὰ θήλεα.

Τῆς συγκρίσεως ταύτης τὰ πορίσματα ἐμφαίνονται ἐν τῷ ἑπομένῳ πίνακι 6.

ΠΙΝΑΞ 6ος

I. ΕΦΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΦΟΙΤΗΣΙΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ

1. Ἐμφάνισις τῆς ἥβης.

πρὸ τοῦ 13ου ἔτους	κατὰ τὸ 13ον ἔτος	μετὰ τὸ 13ον ἔτος
43,5 %	14,1	42,4

II. ΕΦΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

πρὸ τοῦ 13ου ἔτους	κατὰ τὸ 13ον ἔτος	μετὰ τὸ 13ον ἔτος
37,3 %	13,5	48,9

[1] Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 10, σ. 70.

III. ΕΦΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΕΚΔΡΟΜΗΝ

πρὸ τοῦ 13ου ἔτους	κατὰ τὸ 13ον ἔτος	μετὰ τὸ 13ον ἔτος
38,4 %	10,9	46,3

IV. ΕΦΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΗΝ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΘΕΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΕΚΔΡΟΜΗΝ

πρὸ τοῦ 13ου ἔτους	κατὰ τὸ 13ον ἔτος	μετὰ τὸ 13ον ἔτος
35,8	14,9	49,3 %

Πορίσματα. Ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἐρεύνης συνάγεται ὅτι ὅσον ἀφορᾷ μὲν εἰς τὸ πρῶτον κριτήριον τῆς πρὸς συνεκπαίδευσιν τάσεως ἡ ψυχολογικὴ ἐπίδρασις τοῦ κοινωνικοῦ βίου ἐπὶ τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἥβης εἶνε ἀρνητικὴ ἢ ἀσήμαντος, ὡς πρὸς δὲ τὴν κοινὴν μετὰ τοῦ ἀντιθέτου φύλου ἔφεσιν πρὸς ἐκδρομὰς παρατηρεῖται μὲν μεγαλυτέρα ἢ μετὰ τὸ 13ον ἀναλογία ἐμφανίσεως τῆς ἥβης εἰς τὰς μὴ ἐπιθυμούσας τὴν μετ' ἀρρένων διαβίωσιν, ἀλλ' ἐξ ἄλλου τοὐναντίον παρατηρεῖται πολὺ μικροτέρα ἡ ἀναλογία εἰς τὰς πρὸ τοῦ 13ου ἔτους ὡριμαζούσας Ἑλληνίδας, τὰς ἐπιθυμούσας τὴν κοινὴν ἐκδρομήν.

Ἡ ἐπίδρασις τ. ἔ. γενικῶς τοῦ κοινωνικοῦ βίου, κρινομένη ἀπὸ τῶν ὡς ἄνω κριτηρίων, ἐπὶ τὴν ταχυτέραν τῆς ἐμμήνου ῥύσεως ἐμφάνισιν, δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι εἶνε ἀσήμαντος. Ὁ παράγων δ' ἑπομένως οὗτος, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, εἶνε σμικρᾶς σημασίας ὡς πρὸς τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἥβης.

VII. ΜΕΛΑΓΧΡΟΙΝΑΙ - ΞΑΝΘΑΙ ΚΑΙ Η ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΗΣ ΗΒΗΣ

Παρὰ πολλοῖς ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη ὅτι τὸ χρῶμα ἑνὸς ἀτόμου σχέσιν ἔχει οὐ μόνον πρὸς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ, γνώμη ἀποδειχθεῖσα ὡς ἐλαχίστην ἢ οὐδεμίαν ἔχουσα σημασίαν [1], ἀλλὰ καὶ πιστεύεται ὅτι αἱ μελαγχροιναὶ ἐκδηλοῦσιν ἐντονωτέραν τὴν γενετήριον ζωὴν καὶ ἑπομένως ὑποτίθεται ὅτι καὶ ὡριμάζουσιν ἐνωρίτερον τῶν δευτέρων.

Πρὸς ἔλεγχον τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐθέσαμεν ἐν τῷ ἀνωτέρω ἐρωτηματολογίῳ τὴν ὑπ' ἀριθ. 7 ἐρώτησιν: Εἴσθε ξανθὴ ἢ μελαγχροινή;

Ἀκολούθως εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν ἀπαντήσεων ἐχωρίσαμεν τὰ θήλεα ταῦτα Υ, ὧν 145 ἦσαν ξανθαί, 593 δὲ μελαγχροιναί, εἰς τρεῖς ὁμάδας α) εἰς τὰς πρὸ τοῦ 14ου ἔτους ἐμφανισάσας τὴν ἔμμηνον ῥύσιν, εἰς τὰς κατὰ τὸ 13ον καὶ εἰς τὰς μετὰ τὸ 13ον ἔτος, καθ' ὅ, ὡς γνωστόν, τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο ἐμφανίζεται κατὰ μεγαλυτέραν ἀναλογίαν.

Τὰ πορίσματα τῆς ἐρεύνης ταύτης ἐμφαίνονται εἰς τὸν πίνακα 7.

---

[1] Πρβ. Paterson B. G. and Ludgate K. E., Blond and Brunette Traits A. Quantitative Study. J. of pers. Reser. 1922.

ΠΙΝΑΞ 7ος

ΞΑΝΘΑΙ		
Πρὸ 13ου	13ον	Μετὰ τὸ 13ον
31,72	33,8	33,9
ΜΕΛΑΓΧΡΟΙΝΑΙ		
30,36	35,41	33,9

Ἐκ τῶν πορισμάτων τούτων συνάγεται ὅτι α) αἱ ξανθαὶ ὡς ἀνεμένετο παρ' ἡμῖν εἶνε πολὺ ὀλιγώτεραι τῶν μελαγχροινῶν (καὶ τῶν πρὸς αὐτὰς ὡς πρὸς τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο πλησιαζουσῶν).

β) Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ χρώματος μικρὰν σχέσιν ἔχει πρὸς τὸν χρόνον τῆς ὡριμότητος τῶν νεανίδων, καθ' ὅσον αἱ ξανθαὶ ὡριμάζουσι κατὰ μικρὰν ἀναλογίαν (31,72 ἔναντι 30,86 %) ἐνωρίτερον τῶν μελαγχροινῶν.

Οὐδεμία δέ, τέλος, εἶναι ἡ σχέσις μεταξὺ τῆς ὡριμότητος καὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἐξετασθέντων 945 θηλέων Υ. ὡς αὕτη διεπιστώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 ἐρωτήσεως τοῦ ἐρωτηματολογίου «Εἶναι οἱ γονεῖς σας ἐπαρκεῖς; πλούσιοι; πτωχοί;

Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ